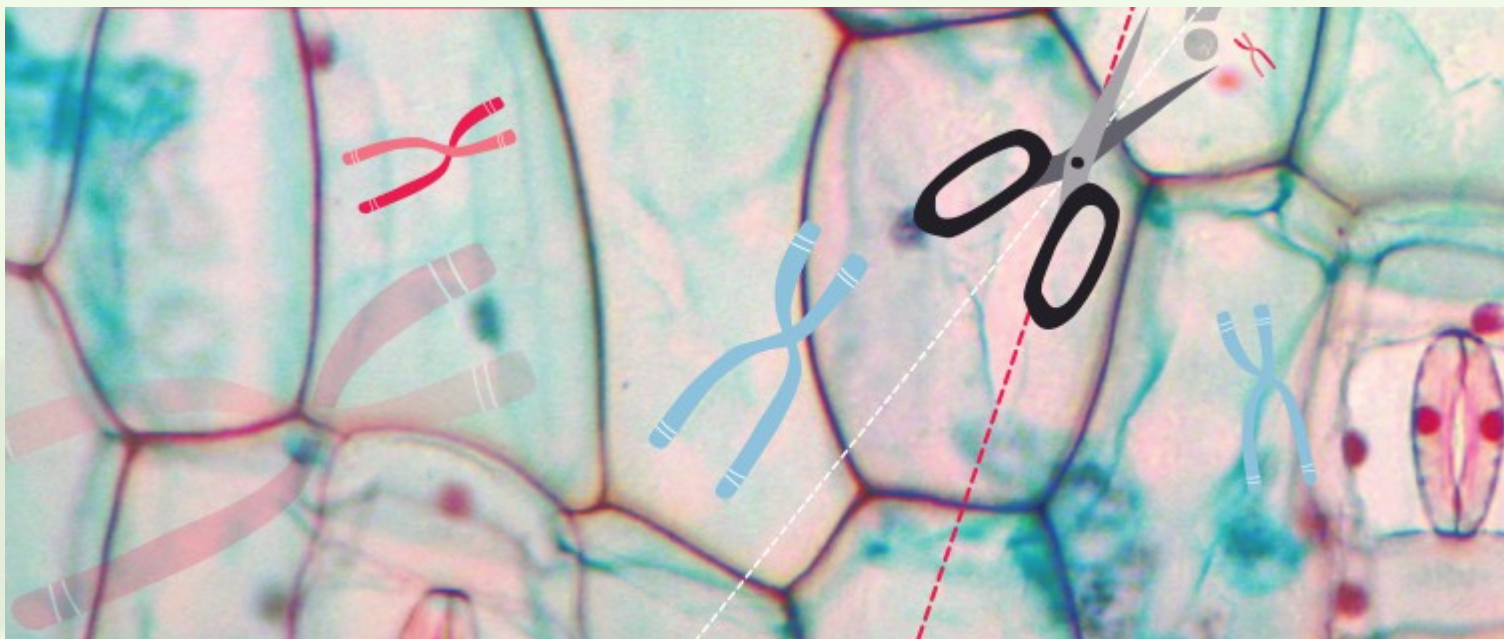

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

Ráolvasás – A GMO 2.0 deregulációja?

Fidrich Róbert

Visszatekintés

- o Az ezredforduló évtizede: az európai fogyasztók nem kérnek a génpiszkált élelmiszerekből
 - EU GMO jogszabályok: jelölési kötelezettség
 - Az élelmiszerláncok nem kockáztatnak:
 - Száműzték polcaikról a génpiszkált élelmiszereket.
- o Magyarország: politikai konszenzus 2006-tól

„A fogyasztónak nem kell róla tudnia...”

- o A géntech óriáscégek azonban nem adták fel.
- o Új trükk a GMO-k visszacsempészésére (*profit – az emberek egészségének kárára*).
a módszer lényege: **ráolvasás**

- azt mondjuk a génmódosítás új generációjával előállított szervezetekre, hogy azok nem GMO-k
 - ne kelljen engedélyeztetni, sőt jelölni sem
 - a fogyasztók nem fogják tudni, hogy olyan terméket esznek, amelyet nem látnának szívesen a tányérjukon.

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

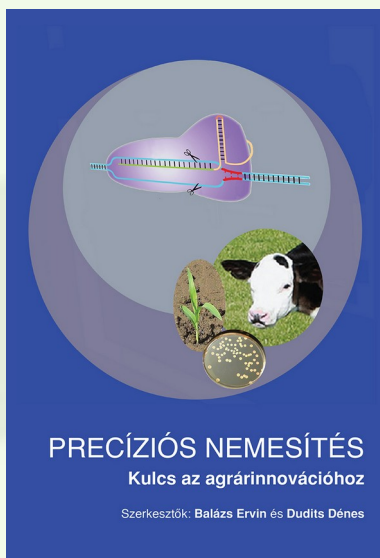
„Új” GMO-k – régi ígéretetek új köntösben

o Régen: „génsebészet”

– Most: „precíziós nemesítés”, „génszerkesztés”

Újbeszél: „új génkezelési technikák”

o Éhezés, élelmiszerválság, éghajlatváltozás, „fenntartható fejlődés”, Green Deal

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

Európai Bíróság: az új GMO-k is GMO-k

- o **Az Európai Bíróság 2018. júl. 25-i döntése:** az új génmódosítási technikákkal előállított szervezetek is GMO-nak minősülnek → engedélyezés, jelölés, nyomonkövethetőség szükséges.
- o A géntech lobbí nem törődik bele
- o A Bizottság szabotálja a végrehajtást, majd végül kezdeményezi az új GMO-k deregulációját

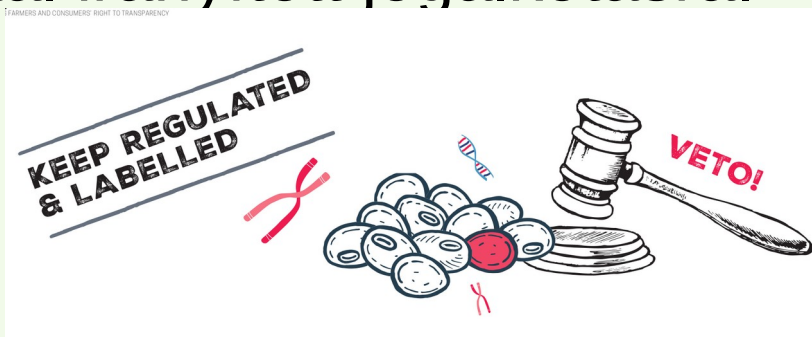

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

A Bizottság javaslata: *dereguláció*

- o **EU Bizottság javaslata** lényegében az összes új GMO **deregulációját** jelenti
- o Új, nem tesztelt GMO-k nyakló nélküli kibocsátása a természetbe
- o A fogyasztók tájékoztatáshoz való jogának megszüntetése.
- o Megfosztja a kormányokat attól a joguktól, hogy területükön betiltsák az új GMO-k termesztését.
- o A biotechnológiai ipar alapvető felelősségének, kötelezettségeinek eltörlése.
- o Lehetetlenné tennék a nemzeti hatóságok számára az új GMO-k élelmiszer-biztonságának ellenőrzését.
- o Precedenst teremt az óriáscégek által irányított jogalkotásra.

Kötöttségek nélkül

ki nyer és ki veszít, ha a GMO-k szabad utat kapnak?

2024. december

2024. december

Kinek hoz hasznot?

Ki veszít?

Az agrobiznisz óriáscégeinek

Az új GMO-k deregulációjáról szóló új jogszabály¹ megszünteti a legtöbb új GMO biztonsági ellenőrzését, de ezt nem ellensúlyozza az olyan vállalatokra (Bayer, a Chem China/Syngenta, a BASF és a Corteva) vonatkozó új felelősségi záradékokkal, amelyek ezeket forgalmazzák. Uniós szinten az általános jogi keret hatékonyan védi a szabályozó hatóságokat és a vállalatokat az ilyen termékek által jelentett kockázatokkal kapcsolatos perekől. Emellett felmentené az új GMO-kat értékesítő vállalatokat és az azokat termeszto gazdákat a felelősség alól, ha az engedélyezés után károk keletkeznek.

Ráadásul, ha a deregulációs törvényt elfogadják, a GMO-k új generációjára már nem vonatkozna sem az EU környezeti felelősségről szóló irányelve², sem a génmódosított növények termelőire alkalmazandó nemzeti felelősségi rendszerek. Az Európai Bizottság, az Európai Parlament vagy a Tanács nem foglalkozott ezzel a jelentős joghézaggal. Abban az esetben, ha véletlenül károkozás történne, a GMO-kat forgalmazó vállalatok nem lennének felelősségre vonhatók. Ez a dereguláció szélsőséges formája. Ezzel gyakorlatilag szabad kezet kap a biotechnológiai ipar.

1. A szomszédos gazdák

A 2001/18/EK irányelv értelmében a tagállami GMO-törvények célja az átláthatóság biztosítása volt azáltal, hogy nyilvános adatbázisban közzé kell tenni, hogy hol termesztik a GMO-kat. Néhány tagállam olyan intézkedéseket is bevezetett, mint például a GMO és nem GMO termőföldek közötti minimális távolságra vonatkozó szabályok, valamint a szennyeződések esetén alkalmazandó kártérítési mechanizmusok. Az új GMO-k deregulációjáról szóló törvény azonban még ezeket a gyenge biztosítékokat is eltörölné, és teljesen kivonná az új GMO-kat a nemzeti GMO-jogszabályok hatálya alól.

A deregulációs törvény azt a kötelezettséget is eltörölné, hogy a vállalatoknak szabványosított kimutatási módszereket kelljen kidolgozniuk az új GMO-kra. Keresztsszennyeződés esetén a felelősséget a nemzeti jogra bízák ahelyett, hogy uniós szinten egységesen szabályoznák. Ez a változtatás a hagyományos és az ökológiai módon gazdálkodókra hárítja a terhet, akiknek saját zsebből kell majd fizetniük a vizsgálatokért és a szennyeződés megelőzésére irányuló egyéb intézkedésekért, ami tovább rontja a számukra amúgy is egyenlőtlen versenyfeltételeket.

2. Az élelmiszer-ágazat

Az élelmiszer-ágazat is viselni fogja az új GMO-k kimutatására szolgáló tesztek kifejlesztésének pénzügyi terheit. Emellett intézkedéseket kell hozniuk a terményeikben előforduló szennyeződések kockázatának minimalizálása érdekében. Az élelmiszer-feldolgozóknak és a kiskereskedőknek többletköltségeket jelentene, hogy a hagyományos- és biotermékeket mentesítsék az új GMO-k által okozott szennyeződésektől.

3. Természet

Az új GMO-k határozatlan időre szóló engedélyezése azt jelenti, hogy azok ellenőrző intézkedések nélkül maradnak a piacon. Ha kár keletkezik, egyetlen vállalatot sem vonnak felelősségre.

Kötöttségek nélkül

ki nyer és ki veszít, ha a
GMO-k szabad utat kapnak?

2024. december

Az agrobiznisz óriáscégeinek

Az új GMO-k deregulációjáról szóló új jogszabály¹ megszünteti a legtöbb új GMO biztonsági ellenőrzését, de ezt nem ellensúlyozza az olyan vállalatokra (Bayer, a Chem China/Syngenta, a BASF és a Corteva) vonatkozó új felelősségi záradékokkal, amelyek ezeket forgalmazzák. Uniós szinten az általános jogi keret hatékonyan védi a szabályozó hatóságokat és a vállalatokat az ilyen termékek által jelentett kockázatokkal kapcsolatos perekedtől. Emellett felmentené az új GMO-kat értékesítő vállalatokat és az azokat termesztő gazdákat a felelősség alól, ha az engedélyezés után károk keletkeznek.

Ráadásul, ha a deregulációs törvényt elfogadják, a GMO-k új generációjára már nem vonatkozna sem az EU környezeti felelősségről szóló irányelve², sem a génmódosított növények termelőire alkalmazandó nemzeti felelősségi rendszerek. Az Európai Bizottság, az Európai Parlament vagy a Tanács nem foglalkozott ezzel a jelentős joghézaggal. Abban az esetben, ha véletlenül károkozás történne, a GMO-kat forgalmazó vállalatok nem lennének felelősségre vonhatók. Ez a dereguláció szélsőséges formája. Ezzel gyakorlatilag szabad kezet kap a biotechnológiai ipar.

Kinek hoz
hasznot?

Ki veszít?

Az Európai Bizottság és az Európai Parlament olyan deregulációs megközelítést szorgalmaz, amely még az amerikai rendszer laza normáit is felülmúlja, és nem biztosít hasonló jogorvoslati lehetőséget az uniós polgárok vagy a civil társadalmi szervezetek számára. Azáltal, hogy a legtöbb új GMO-t kizárja a biztonsági ellenőrzésekből, és megszünteti a vállalatok vagy a szabályozó hatóságok bírósági felelősségre vonására szolgáló mechanizmusokat, az EU szélsőséges deregulációt alkalmaz a biotechnológiai vállalatok maroknyi csoportjának kedvéért, a polgárok, a gazdák, az élelmiszeripar és a természet kárára. Azok, akik el akarják kerülni az új GMO-kat, viselik majd az élelmiszerláncban a szennyeződés megelőzésének költségeit, miközben a vállalatok a drasztikusan csökkentett biztonsági követelmények és a felelősségre vonhatóság alóli teljes mentesség előnyeit élvezik.

terményeikben előforduló szennyeződések kockázatának minimalizálása érdekében. Az élelmiszer-feldolgozóknak és a kiskereskedőknek többletköltségeket jelentene, hogy a hagyományos- és biotermékeket mentesítsék az új GMO-k által okozott szennyeződésektől.

3. Természet

Az új GMO-k határozatlan időre szóló engedélyezése azt jelenti, hogy azok ellenőrző intézkedések nélkül maradnak a piacon. Ha kár keletkezik, egyetlen vállalatot sem vonnak felelősségre.

Kötöttségek nélkül

ki nyer és ki veszít, ha a GMO-k szabad utat kapnak?

2024. december

1. A szomszédos gazdák

A 2001/18/EK irányelv értelmében a tagállami GMO-törvények célja az átláthatóság biztosítása volt azáltal, hogy nyilvános adatbázisban közzé kell tenni, hogy hol termesztik a GMO-kat. Néhány tagállam olyan intézkedéseket is bevezetett, mint például a GMO és nem GMO termőföldek közötti minimális távolságra vonatkozó szabályok, valamint a szennyeződések esetén alkalmazandó kártérítési mechanizmusok. Az új GMO-k deregulációjáról szóló törvény azonban még ezeket a gyenge biztosítékokat is eltörölné, és teljesen kivonná az új GMO-kat a nemzeti GMO-jogszabályok hatálya alól.

A deregulációs törvény azt a kötelezettséget is eltörölné, hogy a vállalatoknak szabványosított kimutatási módszereket kelljen kidolgozniuk az új GMO-kra. Keresztszennyeződés esetén a felelősséget a nemzeti jogra bízzák ahelyett, hogy uniós szinten egységesen szabályoznák. Ez a változtatás a hagyományosan és az ökológiai módon gazdálkodókra hárítja a terhet, akiknek saját zsebből kell majd fizetniük a vizsgálatokért és a szennyeződés megelőzésére irányuló egyéb intézkedésekért, ami tovább rontja a számukra amúgy is egyenlőtlen versenyfeltételeket.

Kötöttségek nélkül

ki nyer és ki veszít, ha a GMO-k szabad utat kapnak?

2024. december

2024. december

Kinek hoz hasznot?

Ki veszít?

2. Az élelmiszer-ágazat

Az élelmiszer-ágazat is viselni fogja az új GMO-k kimutatására szolgáló tesztek kifejlesztésének pénzügyi terheit. Emellett intézkedéseket kell hozniuk a terményeikben előforduló szennyeződések kockázatának minimalizálása érdekében. Az élelmiszer-feldolgozóknak és a kiskereskedőknek többletköltségeket jelentene, hogy a hagyományos- és biotermékeket mentesítsék az új GMO-k által okozott szennyeződésektől.

3. Természet

Az új GMO-k határozatlan időre szóló engedélyezése azt jelenti, hogy azok ellenőrző intézkedések nélkül maradnak a piacon. Ha kár keletkezik, egyetlen vállalatot sem vonnak felelősségre.

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

A független tudósok: tudománytalan!

- o A géntechnológiai óriáscégektől független európai tudósok hálózata (ENSSEER): az EU Bizottság tervezete
 - tudományosan elfogadhatatlan,
 - megszünteti az elővigyázatosság elvének rendelkezéseit,
 - és veszélyezteti a lakosságot és a környezetet.

<https://ensser.org/publications/2023/statement-eu-commissions-proposal-on-new-gm-plants-no-science-no-safety/>

- o A génszerkesztés se nem precíziós, se nem nemesítés

"Gene editing is not precise; nor is it breeding in any recognisable sense, being an artificial genetic modification procedure conducted on cells grown in dishes in the laboratory."

<https://gmwatch.org/en/106-news/latest-news/20092-gene-editing-is-not-precision-breeding-international-scientists-and-policy-experts>

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

A francia és német hatóságok kétségei

- o Mind a francia élelmiszerbiztonsági hatóság (ANSES), mind a német környezetvédelmi hatóság (BfN) is megkérdőjelezi a Bizottság állítását, amely szerint az új GMO-k nem jelentenének kevesebb egészségügyi ill. környezeti kockázatot mint a hagyományos nemesítésű növények.
- o Mindkét hatóság esetről-esetre történő hatásvizsgálatot szorgalmaz.

Federal Agency for
Nature Conservation

GMWATCH

News and comment on genetically modified foods and their associ

For a science-based regulation of plants from new genetic techniques

Deregulation of NGT plants contradicts the precautionary principle.

POLICY BRIEF #02/2024

News

Articles

Donations

Videos

French food safety agency ANSES demolishes Commission's assumptions of "equivalence" for GM plants

anes

The Director General

ANSES Opinion
Request No 2023-AUTO-0189
Related Request No 2021-SA-0019

Maisons-Alfort, 29 November 2023

OPINION
of the French Agency for Food, Environmental and
Occupational Health & Safety

on the scientific analysis of Annex I
of the European Commission's Proposal
for a Regulation of 5 July 2023 on new genomic techniques (NGTs) –
Review of the proposed equivalence criteria for defining
category 1 NGT plants

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

A „Nobel-díjasok levele”

- o A tavaly februári EP-szavazásra időzített levél
- o 37 Nobel-díjas tudós nevével próbálta eladni a WePlanet lobbiszervezet
- o Félrevezető állítások: azt a látszatot kelteni, mintha az EU-ban tiltva lennének az új GMO-k.
 - ↔ A valóság: engedélyezni kell, hatásvizsgálat szükséges, jelölési (címkézési) kötelezettség, a nyomonkövetketőség biztosítása
- o A háttérben a multik (Bayer/Monsanto), a Bill és Melinda Gates Alapítvány, anyagi és egyéb érdekek állnak ('vested interest'):
Csak Doudna és Charpentier nevéhez 516 CRISPR-rel kapcsolatot globális szabadalom (66 európai) fűződik

Qubit. Podcast Live

artalmal Visszaelözi Romániát Pedofilvádászat Kerámiadildó Robotkigyó Kelta május elseje 75 ezer é

HIRDETÉS

35 Nobel-díjas tudós kéri az EU-t, hogy lazítsanak a génmódosítás szigorú szabályain

independent media for better debate

eureporter

f t i y l n

FEATURED POLITICS WORLD ECONOMY ENERGY EDUCATION ENVIRONMENT HEALTH LIFESTYLE AI

HEALTH

New genomic techniques? We've been here before

SHARE:

PUBLISHED 3 MONTHS AGO ON FEBRUARY 8, 2024
By Guest Contributor - Opinion

GMWATCH

News and comment on genetically modified foods and their asso

News Articles Donations Videos

“Laureates’ letter” misled signatories about GMO regulation in Europe, has industry’s fingerprints all over it

Published: 29 January 2024

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

Az Európai Parlament tavalyi döntése

- o A jelentéstevő: Jessica Polfjärd (EPP, svéd)
- o Az EP támogatta a Bizottság javaslatát,
- o **két fontos módosítás** a plenáris szavazáson:
 - visszahozták volna a **jelölési kötelezettséget**
 - a szabadalmak tilalma

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

Trialógus: karácsonyi ajándék a multiknak?

- o Háromoldalú egyeztetések a Bizottság, a Tanács és az EP között: Pörfjárd feladta a Parlament által megszavazott módosító javaslatokat → nem lesz jelölési kötelezettség?
- o Decemberben a COREPER ülésen a tagállamok már jóvá is hagyták az alcut.

EP végszavazás előtt

- o Legfőbb reményünk: az Európai Parlament márcisuban várható végszavazása
- o Mivel a trialógus által elfogadott szövegből kihagyták az EP által tavaly megszavazott jelölési kötelezettséget, erre hivatkozva a Parlament elutasíthatja az alkut.
- o Kérés az EP-képviselőinkhez:
 - vegyenek részt a szavazáson
 - mondjanak nemet az új GMO-k deregulációjára!
- o Írjanak Önök is a magyar EP-képviselőknél!

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

Utolsó esély: per az EU Bíróságánál?

- o Ha az EP megszavazná a deregulációt, utolsó esély: az EU Bíróságánál pert indítani
- o Volt már sikeres perünk génpiszka témában: 15 éve bepereltük a Bizottságot az Amflora burgonya engedélyezése miatt.
- o Az EP szavazás után két hónap állna rendelkezésre a kereset beadására
 - sürgősen neki kell állni a kereset előkészítésének.

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

Ajánlott irodalom

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

Köszönöm a figyelmet!

Fidrich Róbert

fidusz@mtvsz.hu

www.mtvsh.hu